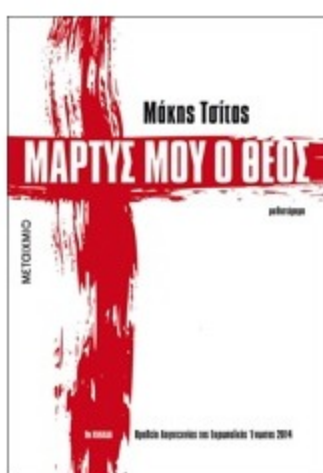

Κώστια Κοντολέων: Μάκης Τσίτας, Μάρτυς μου ο Θεός, Εκδόσεις Μεταίχμιο

Κώστια Κοντολέων - 14 Φεβρουαρίου 2020

Μάρτυς γαρ μου έστιν ο Θεός, ως επιποθώ πάντας

υμάς εν σπλάγχνοις Ιησού Χριστού.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ, *Προς Φιλιπησίους* 1,8

Έτσι αρχίζει το πολύ ενδιαφέρον και ασυνήθιστο μυθιστόρημα του, ο Μάκης Τσίτας. Λες και ο ήρωας και αφηγητής εξ αρχής να επιζητεί μια άνωθεν καλή μαρτυρία, μια εκ των προτέρων συγχώρηση για τα όσα εκών άκων έπραξε στην πολυτάραχη ζωή του. Δηλώνοντας εκ των προτέρων την σχέση της οικογένειας του αλλά και την δικιά του με την εκκλησία, για να εξευμενίσει την φορτωμένη με μύρια όσα αμαρτήματα της σάρκας και του μυαλού του συνείδηση και να ξορκίσει την σίγουρη θεία τιμωρία που απεύχεται μα και επιθυμεί διακαώς σαν επιστέγασμα ενός βίου κάθε άλλο παρά ηγιασμένου. Και μόνο το όνομα του, όνομα φορτισμένο από τάματα και θάματα, θα τον συνοδεύει σε όλη του την ζωή σαν δέρμα από το δέρμα του, σαν άλλοθι για τις πονηρές σκέψεις και πράξεις του. Μεγαλωμένος σε μια θρησκόληπτη μα και σαλεμένη οικογένεια θα παραπαίει όλη του την ζωή ανάμεσα στο καλό και το κακό, με τάση τις περισσότερες φορές προς το κακό. Ο ίδιος ομολογεί σε κάποιο σημείο πως πάντα πήγαινε ξυπόλητος στ' αγκάθια, από αφηρημάδα ή από καλά κρυμμένη υστεροβουλία. Για να έχει το ελαφρυντικό της μετάνοιας αργότερα και της υπόσχεσης μιας καινούργιας αρχής μακριά από ελαφρές γυναίκες, πόρνες και πειρασμούς, υπόσχεση που εν τέλει δεν θα μπορέσει να κρατήσει, γιατί ενώ δηλώνει οπαδός της αγνότητας και τρέμει τον κάνωνα του πνευματικού του, κρυφίως επιλέγει εκείνες τις γυναίκες που έχουν από καιρού χάσει ότι πολυτιμότερο έχει μια γυναίκα... και είναι κάτοχοι πολλών πτυχίων πάνω στην πληρωμένη απόλαυση της σάρκας. Γιατί όπως λέει, "η γυναίκα είναι σαν την πυροσβεστική. Όταν δει έναν άντρα μέσα στις φλόγες, οφείλει να ξέρει πώς να τον σβήσει, πώς να τον σώσει." Και ο Χρυσοβαλάντης έχει πολύ συχνά ανάγκη την συγκεκριμένη πυροσβεστική. Μιας και έλκεται συνέχεια από την φωτιά, σαν τις νυχτοπεταλούδες γύρω από το φως, καταφέρνει, ωστόσο, να ξεφύγει με καψαλισμένα μεν τα φτερά αλλά κατά τα άλλα σώος και αβλαβής. Όπως ο ίδιος ομολογεί του λείπει πολύ συχνά αυτός ο τρόπος ζωής, κι ενώ από την μια καταφεύγει σε προσευχές, γονυκλισίες και αγρυπνίες για να πάψει να πορνεύεται, ν' αυνανίζεται και να κυλιέται στον βόρβορο από την άλλη χώνεται όσο πιο βαθιά μπορεί σ' αυτόν.

Ο θεοσεβούμενος - κατά τα λεγόμενα του ιδίου- Χρυσοβαλάντης είναι ρατσιστής του κερατά. Δεν αντέχει με τίποτα τους αλλοδαπούς και ιδιαίτερα τα μικτά ζευγάρια, θεωρεί πως για την ανεργία που μας δέρνει φταίνε κατά κύριο λόγο οι αλλοδαποί, που δέχονται να δουλεύουν με φτηνά μεροκάματα, χωρίς υπερωρίες, και το "ναι" το έχουν πάντα σε πρώτη ζήτηση. "Πού φτάσαμε οι αλλοδαποί να θεωρούν τους Έλληνες ανταγωνιστές!" λέει με κάθε ευκαιρία. Το δικό του γλεψίμο στ' αφεντικά, του κόλλησε την ρετσινιά του κολαούζου, τσιράκι τον φωνάζανε, μα αυτός είχε ελαφρυντικά, έλεγε. Καταραμένη ανεργία. Κι όχι μόνον ρατσιστής αλλά και σφοδρός αντικομμουνιστής, ανεξάρτητα αν την εύρισκε με τις δίμετρες Ρωσίδες, άλλο η εθνικιστική ιδεολογία και άλλο η ιδεολογία της σάρκας. Υποτίθεται πως οι γυναίκες της ζωής του Ευμορφία, Ρωρώ, Μαρινάκι και Σία είχαν όλες τις προϋποθέσεις που ο Χρυσοβαλάντης έθετε για να ανοίξει σπιτικό μαζί τους, αλλά τους είχε μπει ο διάβολος σε ψυχή και βρακί και σαν πιράνχας ήθελαν να τον καταβροχθίσουν - όμως εκείνος δεν ήταν από αυτούς που τους πιάνουν κορόιδα, την κρίσιμη στιγμή την έκανε με ελαφρά πηδηματάκια. Μπορεί να προσγειώνονταν μονίμως στις παγίδες, να τον έγδερναν τ' αγκάθια και οι τσουκνίδες, να ζεματιζόταν αλλά κατάφερνε να επιβιώνει στο τέλος, και ενίοτε να βγαίνει και κερδισμένος.

Ποιος είναι τελικά ο ήρωας του Μάκη Τσίτα; Και ποια τα στοιχεία εκείνα που το 2013, όταν για πρώτη φορά κυκλοφόρησε το μυθιστόρημα «Μάρτυς μου ο θεός», προσέχτηκαν ιδιαίτερω από την κριτική και το κοινό; Τι είναι εκείνο που έδωσε την ευκαιρία στο έργο αυτό και να αποσπάσει το Βραβείο Λογοτεχνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2014 και να μεταφραστεί ακολούθως σε 12 ευρωπαϊκές γλώσσες και να μεταφερθεί στο θέατρο και τώρα πλέον να ξεκινά μια νέα εκδοτική πορεία;

Ίσως γιατί Χρυσοβαλάντης είναι μια καρικατούρα της σύγχρονης κοινωνίας μας, ένας πανέξυπνος μικροαστός που ξέρει και μπορεί να επιβιώνει μέσα από αλλοτρώσαλλες καταστάσεις. Είναι η μικρογραφία του σύγχρονου νεοέλληνα που για όλα τα δεινά του φταίνε οι άλλοι και που η ουσιαστική αυτοκριτική του είναι η κριτική των άλλων. Είναι ο σύγχρονος νεοέλληνας μικροαστός, ρατσιστής μέχρι το κόκκαλο, συντηρητικός από παράδοση, και προσκολλημένος στην Αγία Ελληνική Οικογένεια, με όλες τις βαθιά ριζωμένες στρεβλώσεις και καταπιέσεις που εξασκούνται εκατέρωθεν στα μέλη της. Είναι ο σημερινός καθρέφτης της σύγχρονης Ελλάδας, που μέσα του καθρεφτίζονται εγώ, εσύ, ο απέναντι, ο άντρας ή η γυναίκα της διπλανής πόρτας, η πονηριά μας, η απώλεια επαφής με την πραγματικότητα, η σεξουαλική μας πείνα καλυμμένη από συνειδητή σοβαροφάνεια, τα κόμπλεξ μας, οι πολλαπλές δυσανεξίες μας, οι φαντασιώσεις μας που ενίοτε φτάνουν στα όρια της ψυχασθένειας.

Ναι, είναι όλα αυτά και ίσως ακόμη περισσότερα. Ακόμα και ο μέσος σύγχρονος Βαλκάνιος.

Διαβάζοντας τις εξομολογήσεις του χαμογελάς συγκαταβατικά, αλλά εν τέλει τον συμπαθείς. Ίσως γιατί δεν μπορείς και διαφορετικά να κάνεις. Μιας και ο Χρυσοβαλάντης δεν θα πάψει στιγμή να σου είναι οικείος, ανθρώπινος και αλλόκοτος, γνώριμος και άγνωστος ταυτόχρονα. Σχεδόν άνθρωπος δικός σου.

ΤΑ ΔΗΜΟΦΙΛΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Τίνα Κωνσταντάτου: Κορονοσκέψεις σε καραντίνα

Νόνη Σταματέλου: Ένα ποίημα

Βάνια Σύρμου: Ένα διήγημα

Χλόη Κουτσομπέλη: Οι είκοσι τέσσερις ώρες της Δήμητρας Χριστοδούλου

Ανθούλα Δανιήλ: Έφη Κατσουρού, Τοπία και χώροι λυρισμού, Μια αρχιτεκτονική προσέγγιση στη ποίηση του Γιώργου Βέη, Εκδ. Γκοβόστης, 2020

Αναζήτηση...

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ

Περι Ου

Μου αρέσει η Σελίδα! 2,5 χιλ. "Μου αρέσει"

Γίνετε ο πρώτος από τους φίλους σας στον οποίο αρέσει